

ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

The Learning Leadership of School Administrator Under Loei Primary Educational Service Area Office 1

ญาณี ศรีประเสริฐ¹
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดินาภรณ์ นันท์²
ดร.สุชาติ บางวิเศษ³

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 327 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 39 คนและครู จำนวน 288 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยใช้สถิติเอฟ (F-test) และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความคิดสร้างสรรค์และความกล้า รองลงมาคือ สิ่งแวดล้อมที่ทรงพลังที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การวิจัย

2. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่มีตำแหน่งในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีเพียงด้านความเฉพาะตัวเหมาะสมกับบริบทและปฏิบัติการเพื่อการเปลี่ยนแปลง ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจากประสบการณ์การทำงาน พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย และความเฉพาะตัวเหมาะสมกับบริบทและปฏิบัติการเพื่อการเปลี่ยนแปลง ไม่แตกต่างกันนอกนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาจากประสบการณ์การทำงาน พบว่า ข้าราชการ

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

³ อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ขนาดต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำการเรียนรู้

Abstract

The research was designed: 1) to explore the learning leadership of administrators and 2) to compare the level of learning leadership as classified position, experience working and size of schools. The sample consisted 327 teachers and educational personnel drawn from schools under Loei Primary Educational Service Area Office 1 including 39 administrators and 288 teachers. A questionnaire was applied for data collection which earned data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One way Analysis of variance (F-test) and Scheffe' method

The results of this research were :

1. The overall aspect and by aspect of the learning leadership of administrators was obviously found at a high level ($\bar{x}= 4.19$, S.D.=0.470). The highest mean was creativity and courage ($\bar{x}=4.26$, S.D.=0.514) and followed by environment for learning and innovation ($\bar{x}= 4.25$, S.D.= 0.479) and the lowest mean clearly found was research ($\bar{x}= 4.07$, S.D.=0.560)

2. The overall aspect of teachers with different position and educational level had different with the statistical significance at .05 levels. The overall aspect of teachers and educational personnel with different experience working and educational level had different with the statistical significance at .01 levels and found technologies and tailor made had not different level. And The overall aspect of teachers and educational personnel with different size of school had different level of learning leadership with the statistical significance at .01 levels.

Keywords : learning leadership

บทนำ

ปัจจุบันเป็นยุคสมัยศตวรรษที่ 21 ประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย เริ่มเข้าสู่กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า สังคมความรู้ (knowledge society) และระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ (knowledge-based economy) ซึ่งเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เกิดการติดต่อสื่อสารเพื่อทำกิจกรรมระหว่างประเทศ

ทั่วโลก จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ (พสุ เดชะรินทร์, 2556) กล่าวคือ ประชาชนจะมีอายุยืนยาวมากขึ้น เนื่องจากมีอุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัยและมีวิทยาการทางการแพทย์ที่ก้าวหน้า ประกอบกับปัจจุบันเป็นสังคมที่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ทำให้รับทราบข้อมูลข่าวสารมากขึ้น สามารถเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและทันต่อโลก ซึ่งส่งผลต่อการใช้ทักษะ

ในด้านต่างๆ เช่น การใช้เครื่องมือที่ทันสมัยในโลก การคิดวิเคราะห์ข้อมูลและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมไปถึงการคิดค้นสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ดังนั้น เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชากร และสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมแห่งความรู้ได้ ดังนั้นจำเป็นต้องมุ่งเน้นที่การศึกษาเป็นสำคัญ เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งนำไปสู่สภาวะการแข่งขันสูงขึ้น เป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้หลายประเทศต้องปฏิรูปการศึกษา ซึ่งคุณภาพการศึกษาเป็นตัวบ่งชี้สำคัญสำหรับศตวรรษที่ 21 ประเทศที่ได้เปรียบและอยู่รอดได้ คือ ประเทศที่มีอำนาจทางความรู้ เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งไร้พรมแดนในการทำงานร่วมกัน มีวัฒนธรรมข้ามชาติเกิดขึ้น จากการวัดความรู้ทั้งด้าน คือ การอ่าน คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ประเทศไทยจึงมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม) พ.ศ.2545 และพ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นการปฏิรูปการศึกษาของประเทศครั้งใหญ่ โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำหน้าที่ในการกำกับดูแล สนับสนุน ส่งเสริม และประสานงานเชิงนโยบายในการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่ให้มีคุณภาพ (กระทรวงการศึกษาธิการ, 2546) แต่ปรากฏว่าการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ยังประสบปัญหาหลากหลาย โดยเฉพาะการนำนโยบายทางการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร การศึกษา กระบวนการบริหารงาน บุคลากรทางการศึกษา บรรยากาศและสภาพแวดล้อม ตลอดจนทั้งขวัญกำลังใจ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554) ด้วยเหตุนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือในการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการองค์การสู่ความเป็นเลิศ มาตรฐานที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและมาตรฐานที่ 3 ผลการบริหารและการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

ภาวะผู้นำการเรียนรู้ เกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้หลังจากภาวะผู้นำทางวิชาการหรือภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน มุ่งเน้นการออกแบบการเรียนรู้ที่มีลักษณะเฉพาะตามบริบทแวดล้อม เพื่อให้เหมาะสมกับทักษะความรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่ง กนกอร สมปราชญ์ (2558) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้จากผู้บริหารโรงเรียนที่โดดเด่นทั้งระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษาด้วยระเบียบวิธีวิจัยแบบทฤษฎีฐานราก (Grounded theory) พบว่าภาวะผู้นำการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้าง การออกแบบและการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ทรงพลังเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และนวัตกรรม ใช้การเชื่อมต่อ แทรกซึม และกระจาย การจัดทำกิจกรรม การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีหลายระดับชั้นของระบบการศึกษาเรียนรู้ ซึ่งเป็นไปทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยมีการกระจายภาวะผู้นำไปยังสมาชิกในชุมชน ผู้นำต้องออกแบบการเรียนรู้ในลักษณะย้อนกลับ (Backward mapping) เพื่อให้เกิดการขยายศักยภาพการเรียนรู้ของสมาชิกและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และพบว่าจากการศึกษาของ กนกอร สมปราชญ์ พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วยคุณลักษณะ 10 ประการ คือ 1.ความคิดสร้างสรรค์และความกล้า (Creativity & Courage) 2.สิ่งแวดล้อมที่ทรงพลังที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ((Powerful) Environment for learning and innovation) 3.ความยืดหยุ่น (Flexibility) 4.การบูรณาการ (Integreation) 5.การมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย (Technologies (Advance)) 6.การเรียนรู้เป็นทีม / แบบทีม (Team learning) 7.การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self – directed learning) 8.ความเฉพาะตัวเหมาะกับบริบทและปฏิบัติการเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Tailor made and Transformation process) 9.ความพอเพียงตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Economic sufficiency) 10.การวิจัย (Research)

ในฐานะที่ผู้วิจัยได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาที่จะสามารถพัฒนาคนในประเทศชาติให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง โดยมีผู้บริหาร

และบุคลากรทางการศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เพราะไม่ว่าจะมีเทคโนโลยีทันสมัยเพียงใดก็ตาม ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาก็ยังมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ และโรงเรียนหรือสถานศึกษาต้องเป็นหน่วยบริการการศึกษา ในมิติที่กว้างขึ้น เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวจักร สำคัญในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิด คุณภาพ ดังนั้น ภาวะผู้นำที่สำคัญในสังคมปัจจุบันคือ ภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ (Learning Leadership) จึงได้ ศึกษาค้นคว้าและพบรายงานเอกสารเกี่ยวกับภาวะผู้นำ แห่งการเรียนรู้ของ กนกอร สมปราชญ์ (2559) ที่ จะสามารถนำพาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย และจากผล การประเมิน PIZA 2012 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร โดย PIZA Thailand สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ (คั่นเมื่อ 10 ธันวาคม 2559) พบว่า จุดแข็งในการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุ เป้าหมาย คือ นักเรียนที่มีระบบการเรียนการสอนในกลุ่ม สพป. (สพฐ.1) มีคะแนน PIZA สูงขึ้น แสดงว่า ระบบ ทำงานได้ดี มีการก้าวหน้าไปอย่างถูกทิศทาง จึงนำมา

ศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถม ศึกษา เลย เขต 1

2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้ บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เลย เขต 1 โดยจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาภาวะผู้นำใ้บริการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษา เลย เขต 1 จากแนวคิดและทฤษฎีของ นักวิชาการ (กนกอร สมปราชญ์, 2559) ได้องค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

ตัวแปรต้น

- 1) ประสบการณ์การทำงาน
 - 1) น้อยกว่า 5 ปี
 - 2) ตั้งแต่ 5 -10 ปี
 - 3) มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
- 2) ตำแหน่ง
 - 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2) ครู
- 3) ขนาดของโรงเรียน
 - 1) ขนาดเล็ก
 - 2) ขนาดกลาง
 - 3) ขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม

- ภาวะผู้นำการเรียนรู้
- 1) ความคิดสร้างสรรค์และความกล้า
 - 2) การสร้างสิ่งแวดล้อมที่มีพลังต่อการเรียนรู้และนวัตกรรม
 - 3) การมีความยืดหยุ่น
 - 4) การบูรณาการของศาสตร์และวิธีการต่างๆ
 - 5) การนำเอาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีฯ
 - 6) การเรียนรู้เป็นทีม
 - 7) การเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 8) ความเฉพาะตัวและเหมาะกับบริบท
 - 9) ความพอเพียง
 - 10) การวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกเป็นครู และผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (1970 : 607 - 610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เทียบสัดส่วน จำแนกตามตำแหน่งและขนาดโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานและขนาดของโรงเรียน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของข้าราชการครูบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 327 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 39 คน และครู จำนวน 288 คน

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 ค่าสถิติพื้นฐาน 1) ร้อยละ (Percentage)

2) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และ 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2 สถิติทดสอบสมมติฐานการทดสอบความแตกต่างจำแนกตามตำแหน่งโดยใช้สถิติที (t-test) เปรียบเทียบประสบการณ์การทำงานและขนาดโรงเรียนโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) โดยใช้สถิติเอฟ (F-test) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 4.19, S.D.=0.470$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความคิดสร้างสรรค์และความกล้า ($\bar{x}= 4.25, S.D.= 0.512$) รองลงมาคือ สิ่งแวดล้อมที่ทรงพลังที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{x}= 4.24, S.D.= 0.478$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การวิจัย ($\bar{x}= 4.07, S.D.=0.562$)

2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน

2.1 จำแนกตามตำแหน่ง

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่มีตำแหน่งในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีเพียงด้านความเฉพาะตัวเหมาะสมกับบริบทและปฏิบัติการเพื่อการเปลี่ยนแปลง ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย และความเฉพาะตัวเหมาะสมกับบริบทและปฏิบัติการเพื่อการเปลี่ยนแปลงไม่แตกต่างกัน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงบทบาท และภารกิจอันสำคัญของตนเองในต้องเร่งสร้างคุณภาพการศึกษา ท่ามกลางความคาดหวังจากสังคม และชุมชนที่อยากให้มีการจัดการศึกษาแนวใหม่ที่จะทำให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในยุคศตวรรษที่ 21 และทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 มาตรา 32 กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องมีการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจให้อำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ และพระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 หมวด 5 การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ที่มุ่งเน้นให้ผู้บังคับบัญชาให้ส่งเสริมสนับสนุน และช่วยเหลือให้ผู้ใต้บังคับบัญชา สามารถพัฒนาตนในทุกด้าน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการทำงาน โดยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่เอื้อต่อการกระจาย

อำนาจอย่างแท้จริง มีความรับผิดชอบ และมีการจัดการที่ดี และการที่จะบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในปัจจุบันนั้นโรงเรียนจะต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ผู้บริหารจะต้องแสดงศักยภาพของตน พร้อมกับให้ความทุ่มเท และตั้งใจที่จะพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับ วิสุทธิ์ วิจิตรพิชชากรณ์ (2548 : 5) กล่าวว่า ภาวะผู้นำที่สนองตอบยุทธศาสตร์ จะต้องมึลักษณะของการเป็นผู้นำที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติงาน การควบคุมร่วมกัน รวมถึงผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่ให้ความช่วยเหลือ และแก้ไขให้ผู้ใต้บังคับบัญชา เมื่อเกิดปัญหาหรือเรื่องคับข้องใจ ในการปฏิบัติงาน หรือเรื่องอื่นๆ ที่ส่งผลให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความวิตกกังวล ไม่สบายใจ ซึ่งการที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถให้ความช่วยเหลือเยียวยาแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พ้นจากความทุกข์โศก ก็จะทำให้เกิดความรักความศรัทธา ต่อตัวผู้นำ เกิดความผูกพัน และมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ อีกทั้งนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล เพื่อรองรับการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน จึงทำให้ทั้งผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และมีจุดเน้นที่จะทำให้เกิดคุณภาพในการจัดการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ การนำสื่อและนวัตกรรมที่ดีเข้ามาใช้ในการจัดการศึกษา รวมถึง กระบวนการบริหารรูปแบบใหม่ที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรภายนอกให้มากที่สุด โดยกำหนดเป็นตัวบ่งชี้การประเมินในแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพการศึกษา ให้ได้มาตรฐานที่สูงขึ้น เทียบเท่ามาตรฐานสากล ซึ่งสอดคล้องกับสุรัฐ ศิลปะอนันต์ (2542 14-15) ที่กล่าวไว้ว่า เป้าหมายสูงสุดของการปฏิรูปการศึกษา คือ สร้างคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานที่สูงขึ้น เทียบเท่ามาตรฐานสากล สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Lee (2008

อ้างอิงใน กนกอร สมปราษฎ์, 2557) พบว่า ทักษะภาวะผู้นำ โรงเรียนที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ในการปฏิบัติงานร่วมกันให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ทักษะ การสร้างทีมงาน (Team building skill) ทักษะด้านความร่วมมือ (Collaboration skill) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์ (Critical thinking and creativity skill) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (Problem solving skill) ทักษะด้านการสื่อสาร (Communication skill) และ ทักษะด้านนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ (Learning innovation skill) สำหรับนักการศึกษาในประเทศไทยอย่าง กนกอร สมปราษฎ์ (2559) ได้สังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบ ภาวะผู้นำแบบสร้างองค์ความรู้ว่าประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วม 2) การมีส่วนร่วมเพื่อสร้างองค์ความรู้ 3) การใช้การสืบเสาะในการแสวงหาคำตอบ 4) การรวมพลัง 5) การสะท้อนคิด สะท้อนผล และ 6) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นนัก ออกแบบการเรียนรู้ในลักษณะการออกแบบย้อนกลับโดย การทำแผนที่กลยุทธ์ ตั้งผลลัพธ์และเป้าหมายไว้ แล้วออกแบบการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา โดยใช้แนวคิดเชิงระบบ เพื่อให้มีความเหมาะสมเฉพาะที่ เฉพาะบริบท ดังเสนอในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของผู้นำการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับ National Association of Secondary School Principals (NASSP) (2013) ที่พบว่า ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญและส่งผลดีต่อการบริหารโรงเรียน ให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย ได้แก่ ทักษะการทำงาน เป็นทีม (Teamwork skill) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem solving skills) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และ สร้างสรรค์ (Critical thinking and creativity skill) ทักษะด้านการสื่อสาร (Communication skill) ทักษะ ด้านนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ (Learning innovation skill) ทักษะด้านการใช้ดิจิทัล (Digital literacy skills) ทักษะการกำหนดทิศทางองค์กร (Setting instructional direction skill) ทักษะการเรียนรู้ได้เร็ว (Sensitivity skill) ทักษะการพิจารณาตัดสินใจ (Adjustment skill) และ

ทักษะมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results orientation skill)

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเรียนรู้ของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีตำแหน่งในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็น โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีเพียงด้านการมีเทคโนโลยี ที่ทันสมัย ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้ ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะเข้าสู่ตำแหน่ง ได้เข้ารับการอบรม พัฒนาศักยภาพ จึงทำให้ผู้บริหารเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ สามารถใช้ความคิดวิเคราะห์ หาเหตุผล และ วินิจฉัยสถานการณ์ได้อย่างมีวิจารณญาณ มีความพร้อม ที่จะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ที่จะเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 อย่างสมบูรณ์ และทำให้ผู้บริหาร สถานศึกษามีมุมมองในเชิงของการบริหารการศึกษา ที่กำหนดกรอบระยะเวลาในการพัฒนาสถานศึกษาโดย มุ่งให้เกิดผลตามวิสัยทัศน์ ในขณะที่ครู ได้รับการฝึกปฏิบัติ อย่างเข้มตามเงื่อนไขการเข้าสู่ตำแหน่งที่มุ่งการจัดการ เรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ การจัดการชั้นเรียน และการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้เต็มศักยภาพของ แต่ละบุคคล

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเรียนรู้ของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการ ทำงาน

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มี ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยว กับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบ ว่า ที่มีประสบการณ์ น้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นมากกว่า ที่มีประสบการณ์ 5 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปี ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ในช่วงประสบการณ์ น้อยกว่า 5 ปี อยู่ในช่วงที่กำลังใช้ ความรู้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพในการจัดการ ศึกษาให้มีศักยภาพมากที่สุด พร้อมกับการพัฒนาตนเอง ตามมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด ซึ่งกระบวนการในภาวะผู้นำ การเรียนรู้มีองค์ประกอบที่ตรงกับกรอบการพัฒนา ที่บุคลากรที่ต้องไปใช้ไม่ว่าจะเป็น ด้านความคิดสร้างสรรค์ และความกล้า การสร้างสิ่งแวดล้อมที่มีพลังต่อการเรียนรู้และนวัตกรรม การมีความยืดหยุ่น การบูรณาการของ ศาสตร์และวิธีการต่างๆ การนำเอาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในการปฏิบัติงาน การเรียนรู้เป็นทีม การเรียนรู้ด้วยตนเองความเฉพาะตัวและเหมาะกับบริบท ความพอเพียง และการวิจัย จึงทำให้ ข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา มีประสบการณ์ น้อยกว่า 5 ปี คิดเห็นมากกว่าที่มีประสบการณ์ 5 – 10 ปี และ มากกว่า 10 ปี

4. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ปฏิบัติงาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความคิด เห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนรู้ โดยภาพรวมและราย ด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการศึกษาในโรงเรียน ที่มีขนาดต่างกันนั้น ย่อมมีบริบทและปัจจัยที่เอื้อและสิ่ง ก่อหนุนในการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันอีกด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากร ที่มีความรู้ความสามารถ จะต้องใช้ความรู้ ทักษะเหล่านั้น มาใช้อย่างเหมาะสมใน บริบทของโรงเรียนตนเอง ซึ่งในการบริหารงานของ โรงเรียนแต่ละขนาดนั้น ย่อมจะมีความต้องการในการ บริหารจัดการที่แตกต่างกันออกไป ทั้งทางด้าน ชุมชน บุคลากร หรือจำนวนของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถาน ศึกษา ด้าน การวิจัย ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดโดยเฉพาะในเรื่อง ผู้บริหารใช้กระบวนการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ในหน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ให้เห็นคุณค่าของการวิจัยที่สามารถทำให้ผู้บริหารพัฒนา ศักยภาพของตนเองได้ รวมถึง ผลที่ได้จากการวิจัยยัง สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาได้ อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

1.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำ การเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งในการทำงาน พบว่า มีเพียงด้าน ความเฉพาะตัวเหมาะกับบริบทและปฏิบัติการเพื่อการ เปลี่ยนแปลง ที่แตกต่างกัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะต้องกำหนด ยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ในการที่จะทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนและทำให้วิสัยทัศน์ที่ร่วมกันของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนเกิดมี นวัตกรรมเชิงโครงสร้าง นวัตกรรมเชิงกระบวนการ รวมทั้งนวัตกรรมเชิงผลลัพธ์ ผู้สาคารถนได้ต่อไป รวมถึง การส่งเสริมการจัดการประชุมสัมมนา ที่เน้นให้ผู้บริหาร สถานศึกษาเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ให้กับบุคลากร ในสถานศึกษา โดยเริ่มจากการให้ผู้นำในสถานศึกษาเป็น บุคคลแห่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความแตกต่างของแต่ละบุคคล ทั้งบุคลิกภาพ สติปัญญา ความสนใจ พื้นฐาน ความรู้ โดยผู้เรียนมีอิสระในการควบคุมการเรียนรู้ของ ตนเอง เลือกรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้ นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

1.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำ การเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า การมี เทคโนโลยีที่ทันสมัย และความเฉพาะตัวเหมาะกับบริบท

และปฏิบัติการเพื่อการเปลี่ยนแปลง ไม่แตกต่างกัน นอก
นั้นแตกต่างกัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรส่งเสริม
กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความคิดและแนวทางการ
ขับเคลื่อนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพสถาน
ศึกษาอันเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ถึงแม้ว่าสถานศึกษา
จะมีความแตกต่างกันในแต่ละบริบท แต่ถ้ามีกิจกรรม
ที่สามารถทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ใน
การทำงานต่างกันมาร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการ
ทำงานที่ประสบความสำเร็จก็จะสามารถทำให้เกิด
กระบวนการเรียนรู้และ ถอดบทเรียนในการบริหารการ
ศึกษาจากผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่าไปยังผู้ที่มี
ประสบการณ์น้อยกว่า จนสามารถสร้างสังคมแห่งการ
เรียนรู้ได้ ก็จะทำให้มีเป้าหมายในการจัดการศึกษา
เดียวกันและมีภาพของวิสัยทัศน์ที่จะขับเคลื่อนโรงเรียน
ได้เร็วขึ้น

1.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำ
การเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามขนาด
ของโรงเรียน พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน
แตกต่างกัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาควร
กำหนดนโยบายและรูปแบบในการขับเคลื่อนสถานศึกษา
แบบบูรณาการเนื่องจากปัญหาขนาดโรงเรียนมีสภาพ
บริบทที่แตกต่างกันชัดเจนและสะท้อนถึงผลกระทบด้าน
ความน่าเชื่อถือของประชาชนที่มีต่อการจัดการศึกษา
ซึ่งอาจใช้รูปแบบการเรียนรู้ร่วม โรงเรียนพี่ โรงเรียนน้อง
หรือการจัดการศึกษาแบบองค์กรรวมหรือผสมผสานความร่วม
มือจากองค์กรภาคชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ
ศึกษาที่จะต้องสามารถแก้ไขปัญหาขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน
ทั้งนี้สถานศึกษา กับชุมชนจะต้องกำหนดและทำข้อตกลง
ร่วมกันที่จะพัฒนาการศึกษาในอนาคต ซึ่งสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาเองจะต้องสร้างความเข้าใจและพร้อม
สนับสนุนและเป็นกำลังสำคัญที่จะทำให้เกิดการขับเคลื่อน
ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้
ในรูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อค้นหาปัจจัย
เชิงสาเหตุและรูปแบบที่จะช่วยส่งเสริมภาวะผู้นำการ
เรียนรู้ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะ
ผู้นำการเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อจะได้รับทราบว่า
มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำการเรี
นรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะได้นำไปออกแบบหรือ
วางแผนในการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. กนกอร สมปราชญ์. (2559). ภาวะผู้นำและภาวะ
ผู้นำการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา. ภาค
วิชาการ บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น.
2. สุรัฐ ศิลปะอนันต์. (2542). เส้นทางสู่ ความสำเร็จ
ของการปฏิรูปการศึกษาไทย : แนวทางการดำเนิ
งานการปฏิรูปการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.
กรุงเทพฯ.คุรุสภาลาดพร้าว.
3. วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรารณณ์. (2547). การพัฒนารูปแบบ
การจัดการศึกษาแบบการกระจายอำนาจในสถาน
ศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางพระราชบัญญัติการ
ศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎี
บัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
4. Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Deter-
mining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*,
30 (3): 607-610.